

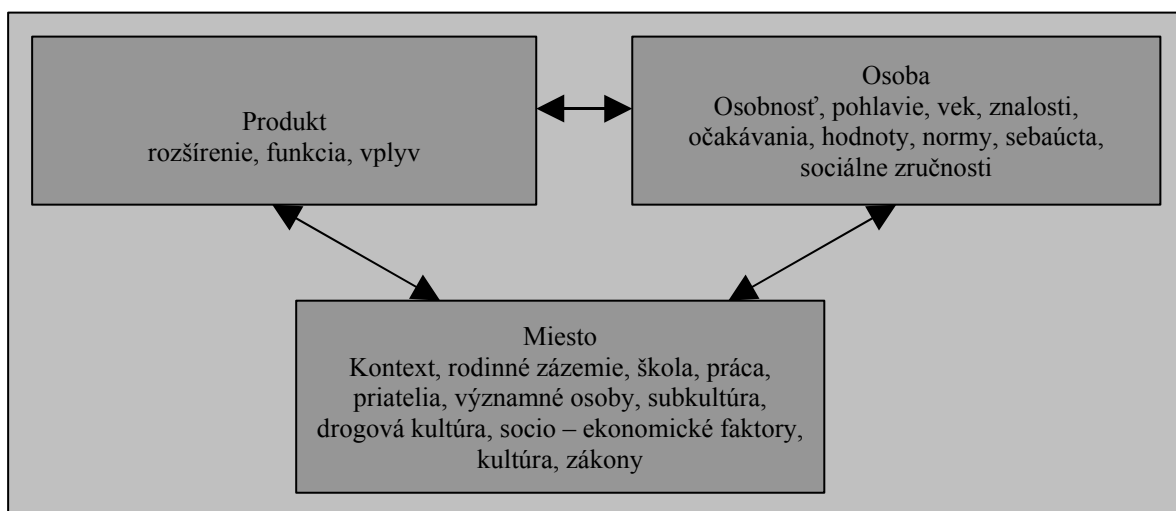
v ktorých s uskutočňuje prieskum, si môžu navzájom porovnávať výsledky. Takisto obce, regióny a iné administratívne celky si môžu výsledky zhrnúť a porovnávať. Je dôležité si pamätať, že nejde o súťaž, že rozdielne výsledky môžu závisieť od množstva faktorov vrátane faktorov, ktoré nemôžu byť ovplyvnené školou alebo obcou.

Národné a medzinárodné štúdie môžu slúžiť na porovnanie a analýzu každého materiálu. Niekedy sa nedá nájsť priamo porovnateľný materiál, pretože rozličné krajiny majú rozličné štandardy.

Nástroj pozostáva z hlavného dotazníka a piatich modulov. Hlavný dotazník poskytuje škole základný prehľad o najdôležitejších informáciách o študentoch, ich správaní, postojoch, vzťahoch a školskej drogovej politike.

Okrem toho, škola si môže vybrať z jedného alebo viacerých modulov na získavanie údajov zo špecifickej oblasti. Organizácia modulov je postavená na troch hlavných oblastiach : Produkt, Osoba, Miesto (Obrázok 6.3).

Obr. 6.3
Faktory ovplyvňujúce užívanie drog

Hlavný dotazník zahŕňa otázky na počet subjektov vrátane študentovho okolia, školské pravidlá, preventívne aktivity v škole, školskú atmosféru, rozšírenie drog , život v rodine a v dospelosti ako príklady pre študentov.

Modul 1

Duševná pohoda a Vzťahy (Osoba) skúma východiská ako všeobecná duševná pohoda, osamelosť, sebahodnotenie a interpersonálne vzťahy (rodina a priatelia).

Modul 2

Sociálna atmosféra a Zainteresovanie spoluúčastníkov (Miesto) zamerané na školské prostredie, účasť, aktivity mimo osnov, šikanovanie a vzťahy s učiteľmi.

Modul 3

Pravidlá, Školská politika a Preventívne aktivity (Miesto) zamerané na školské pravidlá, školskú drogovú politiku, spätná väzba na preventívne aktivity.

Modul 4

Postoje a Vnímanie rizika (Produkt) zamerané na postoje študentov k drogám a užívanie drog, vnímanie rizika spojené s užívaním drog.

Modul 5

Drogové návyky (Produkt) poskytuje viac informácií o rozšírení drog medzi študentmi, skúma východiská ako začiatok užívania drog, jeho rozšírenie, vedomosti rodičov, efekty a problémy spojené s užívaním drog. Tento modul môže byť ľahko zneužitý, a môže byť použitý len vtedy, keď je kooperácia s externým partnerom, ktorý garantuje anonymitu študentov.

Použitie kombinácie modulov s hlavným dotazníkom a opakovanie prieskumu počas niekoľkých rokov umožňuje porovnávanie a poskytuje nepretržité množstvo informácií o drogovej politike a jej výsledkoch. Takýto spôsob umožňuje škole flexibilne monitorovať situáciu a prispôbovať nástroj meniacej sa situácii.

6.6. Používanie informácií

Monitorovací nástroj môžeme používať aj na meranie stupňa pokroku, pozri kapitolu 3. Uskutočnenie prieskumu predchádzajúcimi monitorovacími nástrojmi je dobrým základom pre rozvoj cieľov a poskytuje dobrý základ pre porovnanie s prieskumom uskutočneným neskôršie.

Monitorovací nástroj poskytuje informácie o množstve subjektov, ktoré môžu byť užitočnými indikátormi. S výnimkou niektorých otázok, nie je možné naznačiť, ktoré hodnoty sú považované za priemer, pretože hodnoty sa líšia od krajiny ku krajine a dokonca aj od regiónu k regiónu. Škola môže tieto hodnoty využívať z hľadiska jej kontextu – majú na pamäti svoje špeciálne charakteristiky.

6.6.1. Plánovanie využitia výsledkov

Keď sú známe výsledky prieskumu, je potrebné definovať ako budú prezentované. Predtým ako je tento plán pripravený, je potrebné zodpovedať množstvo otázok.

1 Komu budú informácie oznámené?

- Riaditeľ
- Učitelia
- Žiaci
- Rodičia
- Iní

Je veľmi dôležité, aby tí **žiaci**, ktorí poskytli aktuálne informácie mohli vidieť výsledky. Toto môže tiež pomôcť interpretovať výsledky a poskytnúť základ pre diskusiu

v triede. Použitie rozličných tabuliek a diagramov môže byť často nudné pre mladších študentov, preto prezentácia výsledkov musí byť prispôbená úrovni študentov.

Učítelia sú ľudia s najvyššou mierou zapojenia sa do prieskumných aktivít a mali by byť riadne informovaní a zapojení do diskusie o použití výsledkov. Niektoré výsledky sú vhodnejšie ako základ pre plánovanie a diskusiu, iné sú zase ľahko adaptovateľné a použiteľné ako učebný materiál.

Rodičia by samozrejme tiež mali byť informovaní o výsledkoch. Toto sa môže uskutočniť niekoľkými spôsobmi v závislosti od stupňa zainteresovania rodičov a od špecifických tém.

Riaditeľ bude potrebovať výsledky ako súčasť nepretržitej evaluácie situácie v škole a pri plánovaní.

Škola nie je ostrov, a do značnej miery je vo vzťahu so širším okolím. Niektoré zozbierané informácie môžu zaujímať aj iných, napr. obec, miestnu samosprávu, tlač, dobrovoľné organizácie a iných.

2 **Prečo? Aký je zámer?**

- Informovať?
- Poskytnúť vhl'ad do situácie na škole?
- Zamerať pozornosť na určitý problém?
- Otvoriť diskusiu?
- Pomôcť rozvinúť diskusiu medzi zainteresovanými stranami?
- Zvýšiť zapojenie rozličných účastníkov?

3 **Čo má byť oznámené? Aké informácie?**

- Do akej miery má byť materiál spracovaný, analyzovaný a interpretovaný pred jeho prezentáciou?
- Je **všetko** prezentované a diskutované so **všetkými** alebo je prezentácia a diskusia robená selektívne?
- Majú byť prehľady, zhrnutia použité pre určité skupiny ľudí?

4 **Kto urobí prezentáciu?**

- Jedna osoba, skupina alebo rôzni ľudia?
- Interné alebo externé skupiny?

5 **Ako sa informácie budú šíriť?**

- Budú sa informácie šíriť ústne alebo písomne?
- Budú adresované veľkým alebo malým skupinám?
- Monológ alebo dialóg?

Z tohto hľadiska je ešte dôležité, že aj čas hrá dôležitú úlohu. Kedy sú informácie prezentované rozličným skupinám? Kvôli prehľadu v týchto otázkach je užitočné vyplniť nasledujúcu schému, zodpovedajúc tak rozličné otázky pre každú cieľovú skupinu.

Tabuľka 6.2**Prehľad použitia výsledkov (veľký formát: pozri metodiku 6.2)**

1 Komu?	2 Prečo?	3 Čo?	4 Kto?	5 Ako?	6 Kedy?
Žiaci					
Učitelia					
Rodičia					
Iní					

Predtým ako budú výsledky podané ďalej k príslušným skupinám, skupina, ktorá organizuje monitoring musí posúdiť, čo sa dá a čo sa nedá zmeniť v zmysle získaných výsledkov. Pracovná skupina preštuduje výsledky, vytriedi ich na základe štyroch položiek a pokúsi sa ich umiestniť do nasledujúcej tabuľky:

Tabuľka 6.3**Aktivity na základe výsledkov (veľký formát: pozri metodiku 6.3)**

	Veľmi dôležité	Menej dôležité
Môže sa zmeniť		
Ťažšie zmeniť		

Pracovná skupina zdôrazní, čo sa myslí pod pojmom „dôležité“:

Niečo môže byť dôležité, pretože:

- má zlý vplyv na atmosféru v škole
- trpí tým imidž školy
- je ohrozované zdravie a duševná pohoda študentov
- je ohrozovaná bezpečnosť študentov
- má to negatívny vplyv na vzťahy učiteľov a študentov
- je to v rozpore s výchovným projektom
- má to negatívny vplyv na budúcnosť študentov

- má to negatívny vplyv na všeobecnú organizáciu školy

Pracovná skupina vysvetlí, čo sa myslí pod pojmom „môže byť zmenené“:

- môže to byť dosiahnuté v práve prebiehajúcim školskom roku
- škola to môže ovplyvniť
- je dobrá šanca na úspech
- je pravdepodobné, že to bude podporované rôznymi skupinami (rodičmi, riaditeľom, učiteľmi, žiakmi atď.)
- k dispozícii sú potrebné zdroje

Výsledky prezentované rôznymi účastníkmi pracovnej skupiny sú ďalej predkladané širšej skupine, v ktorej sú reprezentanti rôznych skupín. O odpovediach v kolonkách „môže sa zmeniť“ a „veľmi dôležité“ sa diskutuje a sú základom ďalšej stratégie.

Prílišné sústredenie sa na negatívne záležitosti (koľko žiakov fajčí, koľko pije, kto sú to tí, čo užívajú ilegálne drogy atď.) môže byť problém. Je lepšie sústrediť sa na pozitívne aspekty – koľko žiakov nefajčí, koľko žiakov má rado školu atď.

6.6.2 Tvorivé možnosti využitia výsledkov monitoringu

Štatistické údaje a čísla sú najlepšie zrozumiteľné, keď sú porovnané s inými číslami a údajmi. Keď sa meria len jednotlivý fenomén, je ťažké interpretovať, či 14% je veľa alebo málo. Toto sa dá len v porovnaní s inými údajmi, získanými od porovnateľných súborov, v porovnaní so všeobecným priemerom alebo s údajmi získanými z predchádzajúcich meraní toho istého súboru. Ideálne je, keď môžeme mať oboje.

Monitorovací nástroj nám zvyčajne poskytne čísla a štatistické údaje; tieto ale nemusia vždy každého zaujať. Z hľadiska upútania záujmu rodičov a študentov je potrebné hľadať spôsoby atraktívnejšej prezentácie výsledkov. Čím je širšia skupina zapojená do tohto procesu, tým je jednoduchšie realizovať zmeny.

Tradičnou metódou je požiadať jednu triedu, aby na grafoch a posteroch prezentovala celej škole najdôležitejšie a najmenej očakávané výsledky. Tieto výsledky môžu byť ľahko začlenené do širokého spektra vyučovacích hodín – matematika, sociálne vedy, počítače atď. Tento typ materiálu je veľmi dobrý aj pre rôzne projekty.

Môže byť zaujímavé porovnať výsledky „našej“ školy s celoštátnymi alebo regionálnymi údajmi. Hľadanie týchto údajov – aj na medzinárodnej úrovni - môže byť zaujímavou úlohou pre študentov a rozšírením ich pohľadov.

Jednou z ciest ako urobiť štatistické údaje zaujímavejšími je **hranie rolí**. Učitelia môžu vybrať jednu otázku z monitorovacieho nástroja, napr. „vzťah rodič - dieťa“, a použijú ju v hraní rolí. Žiaci budú mať možnosť použiť svoje vlastné slová, a budú podporovaní rozmyšľať o rozličných spôsoboch reagovania. A prečo nezorganizovať hranie rolí aj v iných triedach a podporiť o tom debatu?

Kvíz je ďalšou z atraktívnejších možností práce so štatistickými údajmi. Učiteľ môže vypracovať krátky kvíz o drogách na škole. Otázky by sa mali týkať výsledkov prieskumu. Napr.:

„*Koľko žiakov našej školy nikdy nebolo opitých?*“

„*Koľko žiakov našej školy nikdy nevyskúšalo kanabis?*“

Použitie kvízu nieje limitované len na žiakov. Napríklad na koncoročnom večierku môžu byť podobná hra s podobnými otázkami zorganizovaná aj pre rodičov.

Cieľom takýchto hravých nástrojov je minimalizovať odmietnutie a prinútiť ľudí rozmyšľať o probléme, kým sa hľadá „správna“ odpoveď. Pri porovnávaní odpovedí

jednotlivcov so správnymi odpoveďami sa môže zmeniť názor na to, čo ovplyvňuje „ich“ školu.

Napríklad: ak je preceňovaný počet študentov, ktorí boli v kontakte s drogami, ale podceňované percento študentov, ktorí pravidelne pijú, môže to viesť k lepšiemu porozumeniu správania študentov.

Pri kreatívnom využívaní výsledkov je dôležité to, že takýmto spôsobom je možné zapojiť veľké množstvo ľudí z rozličných skupín a že rovnaký projekt je možné uskutočniť vo viacerých triedach. Pri prezentácii údajov sa môžu využiť hodiny matematiky, jazykov, výtvarnej výchovy atď. ...

Literatúra a odkazy

- **Cuijpers, P. (2002).** Effective ingredients of school – based drug prevention programs: a systematic review, in: Addictive Behaviors 27, p. 1009 – 1023, Elsevier Sciences, London (UK).
- **Monteiro, M.G. (ed.) (1999).**, Young people and substance use: a manual. Create, use and evaluate educational materials and activities, WHO Department on Substance Abuse (Mentor Foundation).
- **SCODA (1999).** The right approach. Quality standards in drug education, London (UK), ISBN 0948970 316. info@scoda.demon.co.uk
- **Tobler, N.S., Roona, M.R., Ochshorn, P., Marshall, D.G., Streke, A.V., Stackpole, K.M. (2000).** School – based adolescent drug prevention programs: 1998 Meta- analysis, in: Journal School Primary Prevention (20), pp. 275 – 336, Human Sciences Press Inc. (USA).
- **Trimbos Institute/Ministry of Health, Welfare & Sports (1997).** Monitoring illicit drugs and health, Trimbos Institute, Utrecht (NL).
- **VAD publication** on evaluation criteria.
- **Van der Stel, J. (ed.) (1998).** Handbook Prevention. Alcohol, drugs and tobacco, Pompidou Group (Council of Europe) /Jellinek Consultancy, Strasbourg/ Amsterdam.

Metodika 6.1 Dotazníky

Na nasledujúcich stranách je stručný úvod k rozličným dotazníkom, zoznam tém okruhov otázok a poskytnutie návodu akoby sa dali použiť. Celkove je tu šesť dotazníkov pre študentov, jeden hlavný dotazník, ktorý môže byť použitý, keď sa škola rozhodne urobiť prieskum, a päť modulových dotazníkov, pokrývajúcich detailnejšie špecifické oblasti.

Okrem toho sú tu aj dotazníky pre rodičov a učiteľov. Tieto zahŕňajú niektoré otázky spomenuté v Kapitole 6 .

Každý dotazník je prezentovaný spolu s krátkym popisom každej otázky a spôsobu odpovedania.

Niektoré z týchto otázok sú presne porovnateľné s otázkami v medzinárodných prieskumoch ako sú ESPAD(7) a HBSC(8). Tieto sú označené v zátvorkách v poslednej kolónke a zhrnuté v poslednej tabuľke, ktorá nasleduje za dotazníkmi pre študentov.

7– ESPAD (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) je štandardizovaný prieskum študentov vo viacerých európskych krajinách. Je organizovaný Európskym výborom, Pompidou skupinou a administrovaný Švédskym výborom pre informácie o alkohole a iných drogách (CAN). Prieskum sa týka vzorky 15 – 16 ročných študentov v rôznych regiónoch rôznych európskych krajín. Prieskum bol robený dva krát, v roku 1995 a 1999 a bude sa opakovať každé štyri roky. K dispozícii je súhrnná správa a veľa krajín má vypracované vlastné správy, týkajúce sa domácich údajov. V roku 1999 bol prieskum uskutočnený v nasledujúcich krajinách/regiónoch : Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česká Republika, Nemecko, Estónsko, Island, Fínsko, Francúzsko, FYROM, Grécko, Grónsko, Maďarsko, Island, Taliansko, Litva, Lotyšsko, Malta, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Rusko (Moskva), Slovensko, Slovinsko, Švédsko, Ukrajina a Anglicko.

8 – HBSC (Health Behaviour in School-Aged Children Study) zahŕňa spoluprácu výskumníkov z niekoľkých krajín pod záštitou WHO a tímu z Kanady a USA. Prieskum sa uskutočňuje každé štyri roky na vzorke 11, 13 a 15 ročných detí. Správu z výskumu nájdete v plnom znení na: <http://www.who.dk/document/e67880.pdf>.

Hlavný dotazník

Hlavný dotazník je základom monitorovacieho systému a mal by sa použiť vždy, keď škola uskutočňuje prieskum. Obsahuje otázky na veľa rozličných oblastí, niektoré z nich sú detailnejšie rozpracované v jednotlivých moduloch.

Č. ot.	Otázka	Oblasť	Použitie
1	Pohlavie	Pôvod	Základné údaje
2	Trieda	Pôvod	Základné údaje
3	Vek	Pôvod	Základné údaje
4(a-d)	Drogy v školských pravidlách	Informácie o školských pravidlách	Vedia žiaci o školských pravidlách
5	Súhlas s pravidlami	Informácie o školských pravidlách	Súhlasia s pravidlami
6	Vyučovacie hodiny o alkohole, tabaku, drogách (A, D, T)	Spätná väzba o preventívnych aktivitách	Materiál na evaluáciu preventívnych aktivít
7	Názor na hodiny o A, D, T	Spätná väzba o preventívnych aktivitách	Materiál na evaluáciu preventívnych aktivít
8	Kvalita A, D, T hodín	Spätná väzba o preventívnych aktivitách	Materiál na evaluáciu preventívnych aktivít
9	Sloboda diskutovať o drogách	Spätná väzba o preventívnych drogových aktivitách	Materiál na evaluáciu drogových preventívnych aktivít
10	Tlak školskej práce	Školská atmosféra	Materiál na hodnotenie školskej atmosféry (pozri kap.4)
11	Záškoláctvo	Školská atmosféra	Materiál na hodnotenie školskej atmosféry (pozri kap.4)
12(a-g)	Cítiť sa zodpovedný za...	Školská atmosféra	Materiál na hodnotenie školskej atmosféry (pozri kap.4)
13(a-z)	Výjadrenia o škole	Školská atmosféra	Materiál na hodnotenie školskej atmosféry (pozri kap.4)
14(a-j)	Prevalencia, užívanie drog	Užívanie tabaku, alkoholu a iných drog	Materiál na hodnotenie užívania drog. Keď sa opakuje, sú viditeľné zmeny. Porovnateľné s národným priemerom alebo inými štatistikami (ESPAD, HBSC).
15(a-j)	Vnímanie budúceho užívania	Užívanie tabaku, alkoholu, iných drog v budúcnosti	Hodnotenie očakávaní študentov. Vhodné na porovnanie s prevalenciou.
16(a-e)	Rodinný život	Informácie o rodinnom živote	Základ na hodnotenie role v rodinnom živote. Môže byť využité na stretnutiach pre rodičov.
17	Sú rodičia príkladom	Dospelí ako príklad	Základ na diskusiu o úlohe dospelých
18	Sú učitelia príkladom	Dospelí ako príklad	Základ na diskusiu o úlohe dospelých
19	Osoba, s ktorou sa dá hovoriť o drogách	Spätná väzba o preventívnych drogových aktivitách	Materiál na evaluáciu drogových preventívnych aktivít

Modul 1 Duševná pohoda a vzťahy

Sleduje také javy, ako sú: všeobecná duševná pohoda, osamelosť, sebahodnotenie, vzťahy s rodinou a priateľmi.

Č.ot.	Otázka	Oblasť	Použitie
W1(a-d)	Ako sa cítiš práve teraz	Všeobecný pocit študenta o duševnej pohode	Základ pre diskusiu ako sa kto cíti, o plusoch a mínusoch života
W2	Osamelosť	Osamelosť u študentov	Je osamelosť problém na tejto škole, je mnoho študentov vylúčených z kolektívu?
W3(a-h)	Opis seba	Študentovo vnímanie seba	Základ pre hodnotenie stupňa študentovej duševnej pohody a duševného zdravia
W4	Vedia rodičia kde si	Stupeň rodičovskej kontroly/znalosť	Základ pre diskusiu v triede alebo na stretnutí pre rodičov (ESPAD 44)
W5(a-g)	Aktivity s rodičmi	Zainteresovanie rodičov na živote študenta	Základ pre diskusiu v triede alebo na stretnutí pre rodičov
W6(a-l)	Rodičia ako príklad	Úloha rodičov	Základ pre diskusiu v triede alebo na stretnutí pre rodičov
W7(a-e)	Reakcie rodičov keď...	Čo rodičia povedia, keď študent urobí...	Základ pre diskusiu v triede alebo na stretnutí pre rodičov (ESPAD A 3)
W8(a-e)	Reakcie priateľov keď...	Čo priatelia povedia, keď študent urobí...	Objasnenie očakávaní, ideálne korešponduje s 10. Základ pre diskusiu
W9(a-e)	Vlastné reakcie keď...	Čo študent povie, keď priatelia urobia...	Objasnenie očakávaní, ideálne korešponduje s 9. Základ pre diskusiu (špeciálne pozri súvislosť s 8 a 9)
W10(a-t)	Osoba, s ktorou sa dá porozprávať	Majú žiaci niekoho, s kým sa môžu porozprávať o osobných problémoch? Koho?	Hodnotenie/ diskusia o úlohe priateľov, rodičov, iných ľudí ako o tých, ktorí môžu pomôcť, porozprávať sa
W11	Počet blízkych priateľov	Priateľstvo	Hodnotenie sociálnej atmosféry, základ pre diskusiu (HBSC 34)
W12	Je ľahké/ťažké nájsť nových priateľov	Priateľstvo	Hodnotenie sociálnej atmosféry, základ pre diskusiu (HBSC 35)
W13	Čas strávený s priateľmi	Priateľstvo	Hodnotenie sociálnej atmosféry, základ pre diskusiu (HBSC 36)

Modul 2 Školská atmosféra

(Miesto) – zamerané na školské prostredie, účasť, aktivity mimo osnov, šikanovanie a vzťahy s učiteľmi. Kvôli úplným informáciám na diskusiu pozri kapitolu 4.

Č.ot.	Otázka	Oblasť	Použitie
S1(a-h)	Správanie v škole	Pozorovanie antisociálneho správania u študentov	Hodnotenie školskej atmosféry, meranie stupňa antisociálneho správania
S2(a-l)	Čo pre teba znamená škola	Úloha školy	Základ pre diskusiu o úlohe školy
S3(a-j)	Učiteľ ako vzor	Úloha učiteľa	Základ pre diskusiu
S4(a-q)	Názory na školskú atmosféru	Spokojnosť so situáciou na škole	Hodnotenie školskej atmosféry, meranie zmien po určitom čase
S5	Existencia aktivít mimo osnov	Vedia žiaci o aktivitách mimo osnov	Evalúácia aktivít mimo osnov
S6	Prístup k aktivitám mimo osnov	Myslia si žiaci, že aktivity mimo osnov sú ľahko prístupné	Ako je uvedené vyššie
S7	Názor na aktivity mimo osnov	Čo si žiaci myslia o aktivitách mimo osnov	Ako je uvedené vyššie
S8	Zhodnotenie účasti	Koľko študentov sa zúčastnilo aktivít mimo osnov	Ako je uvedené vyššie
S9	Obet' šikanovania	Šikanovanie	Hodnotenie šikanovania ako problému (HBSC 46)
S10	Šikanuje iných	Šikanovanie	Hodnotenie šikanovania ako problému (HBSC 47)
S11	Osamelý	Osamelosť	Hodnotenie osamelosti v škole ako problému (HBSC 48)
S12	Cítiť sa bezpečne	Vnímanie bezpečia	Hodnotenie šikanovania ako problému (HBSC 51)
S13	Šikanovaný učiteľom	Šikanovanie	Hodnotenie šikanovania ako problému (HBSC 52)

Modul 3 Pravidlá, školská politika a drogová politika/preventívne aktivity

(Miesto) – zamerané na pravidlá v škole, všeobecnú školskú politiku a spätnú väzbu na preventívne aktivity.

Č.ot.	Otázka	Oblasť	Použitie
R1	Žiakom je dovolené v škole fajčiť	Pravidlá týkajúce sa fajčenia	Hodnotenie pravidiel, základ pre diskusiu so študentmi a rodičmi
R2	Žiakom je dovolené fajčiť počas určitých aktivít	Pravidlá týkajúce sa fajčenia	Ako je uvedené vyššie
R3	Rovnaké pravidlá pre učiteľov	Pravidlá týkajúce sa fajčenia	Ako je uvedené vyššie
R4(a-g)	Pokračovanie vo fajčení	Pravidlá týkajúce sa fajčenia	Ako je uvedené vyššie
R5	Žiakom je dovolené piť alkohol	Pravidlá týkajúce sa užívania alkoholu	Ako je uvedené vyššie
R6	Žiakom je dovolené piť alkohol počas určitých aktivít	Pravidlá týkajúce sa užívania alkoholu	Ako je uvedené vyššie
R7(a-g)	Čo sa stane keď...	Znalosti študentov o disciplinárnych opatreniach	Ako je uvedené vyššie
R8(a-h)	Čo by sa stalo keby...	Názory študentov na disciplinárne opatrenia	Ako je uvedené vyššie
R9(a-q)	Informačné zdroje o drogách	Ktoré informačné zdroje považujú žiaci za dôležité	Hodnotenie preventívnych aktivít

Modul 4 Postoje a vnímanie rizika

(Produkt) – Zameraný na postoje žiakov k drogám a užívaniu drog, vnímanie rizika spojeného s užívaním drog.

Č.ot.	Otázka	Oblasť	Použitie
A1 (a-l)	Prečo ľudia užívajú nelegálne drogy	Dôvody užívania nelegálnych drog	Základ pre diskusiu
A2 (a-l)	Pravdivé a nepravdivé výroky	Názory o drogách	Porovnateľné s reálne pravdivými výroky, základ pre diskusiu
A3 (a-n)	Čo spôsobuje závislosť	Vnímanie závislosti	Základ pre diskusiu
A4 (a-t)	Vnímanie rizika	Vnímanie rizika spojeného s odlišnými druhmi správania	Základ pre diskusiu (ESPAD 34)

Modul 5 Drogové návyky

(Produkt) – poskytuje viac informácií o rozšírení užívania drog medzi žiakmi, skúma okolnosti ako napr. prvé požitie drog, prístup k drogám, znalosti rodičov, dôsledky a problémy spojené s užívaním drog. Veľa pozornosti sa venuje najrozšírenejšej droge alkoholu, pretože len málo ľudí experimentuje s nelegálnymi drogami bez predchádzajúcej skúsenosti s alkoholom.

UPOZORNENIE: Tento modul môže byť nesprávne použitý. Mal by byť aplikovaný len v spolupráci s externým partnerom, ktorý bude garantovať anonymitu žiakov.

Č.ot.	Otázka	Oblasť	Použitie
D1 (a-n)	Vek začiatku užívania	Kedy žiaci začali s užívaním jednotlivých druhov drog	Hodnotenie situácie, základ pre diskusiu (ESPAD 28)
D2 (a-j)	Prístup, ľahká dostupnosť	Vnímanie dostupnosti k jednotlivým drogám	Ako je uvedené vyššie (ESPAD 35)
D3	Informácie o drogách	Informačná úroveň	Základ pre hodnotenie poskytnutých informácií
D4	Pitie v minulosti	Užívanie alkoholu	Ako je uvedené vyššie (HBSC 15)
D5	Frekvencia pitia	Užívanie alkoholu	Ako je uvedené vyššie
D6	Prostredie pri pití	Užívanie alkoholu	Základ pre diskusiu so študentmi a rodičmi
D7	Množstvo vypitého alkoholu	Užívanie alkoholu	Hodnotenie situácie. Základ pre diskusiu. Porovnanie s národným priemerom
D8 (a-d)	Znalosti rodičov	Vedia rodičia o užívaní jednotlivých druhov drog	Rodičovské stretnutia
D9 (a-m)	Dôsledky pitia alkoholu	Očakávania	Základ pre diskusiu (ESPAD 18)
D10 (a-m)	Dôsledky užívania nelegálnych drog	Očakávania	Základ pre diskusiu
D11 (a-p)	Problémy spojené s pitím alkoholu	Skúsenosti spojené s užívaním alkoholu	Základ pre diskusiu (ESPAD 37)
D12 (a-p)	Problémy spojené s užívaním nelegálnych drog	Skúsenosti spojené s užívaním ilegálnych drog	Základ pre diskusiu (ESPAD 37)

Porovnanie s medzinárodnými prieskumami: **Toto je krátke zhrnutie otázok, ktoré môžu byť porovnávané s prieskumami ESPAD a HBSC.**

Oblasť	Č.ot. ESPAD	Č.ot. ESPAD	Č.ot. HBSC	Poznámky
Prevalencia/užívanie fajčenie	14 a	6, 7	10, 11	Nie sú rovnaké, ale je porovnateľné percento žiakov, ktorí skúšali/nikdy neskúšali nefajčiť
Prevalencia/užívanie-alkohol	14b		13, 14, 15	Nie sú rovnaké
Prevalencia/užívanie –iné drogy	14	22		Nie sú rovnaké, ale je porovnateľné percento žiakov, ktorí skúšali/nikdy neskúšali
Záškoláctvo	11	4b	49	Nie presne rovnaké, okrem percenta študentov , ktorí nikdy neboli poza školu
Rodičia vedia kde si	W5	44		Rovnaké
Reakcia rodičov	W8	A3		
Priatelia	W12-14		34-36	Rovnaké
Šikanovanie	S9-11		46-48	Rovnaké
Pocit bezpečia	S12		51	Rovnaké
Vnímanie rizika	A4	34		Rovnaké. Okrem dvoch špeciálnych otázok o anabolických steroidoch, ktoré nie sú zahrnuté v ESPAD
Začiatok užívania drog	D1	28		a-j sú rovnaké, D1 k sú rovnaké po 28 n, D1 po 28q atď.
Prístup	D2	35		a-d sú rovnaké, niektoré ďalšie sú rovnaké, ale v onom poradí
Pitie	D4		15	Rovnaké
Očakávanie dôsledkov	D9	18		Nie sú rovnaké, ale podobné, pre hrubé porovnanie
Dôsledky	D11-12	37		Nie presne porovnateľné. Posledné dva body sú pridané

Dotazník pre rodičov

Názory rodičov sú veľmi dôležité pre hodnotenie ich zapojenia sa. Pozri Kapitulu 4 , ktorá sa týka úlohy rodičov. Veľa otázok pre rodičov je podobných ako otázky pre študentov a učiteľov a sú cenné kvôli porovnaniu, či jednotlivé skupiny vnímajú situáciu rovnako alebo odlišne. Veľa otázok je vhodných na diskusiu na rodičovských stretnutiach a stretnutiach medzi rodičmi a školou. Sú tu tiež faktory, ktoré sa časom dajú vylepšiť a merať viacerými prieskumami.

Č.ot.	Otázka	Oblasť	Použitie
1	Oboznámení s drogovou politikou/preventívnymi aktivitami	Informovanosť rodičov, poznanie školských plánov a aktivít	Hodnotenie komunikácie medzi školou a rodičmi
2	Oboznámení s predstavami/cieľmi	Informovanosť rodičov, poznanie pozadia	Hodnotenie komunikácie medzi školou a rodičmi
3	Súhlas s predstavami/ cieľmi	Dohoda	Meranie možného konfliktu/nehody
4	Poznanie koordinátora	Informovanosť rodičov	Hodnotenie komunikácie medzi školou a rodičmi
5	Kto konzultuje	Informovanosť rodičov	Hodnotenie komunikácie medzi školou a rodičmi
6	Zapojenie sa	Informovanosť rodičov	Feedback pre koordinátora
7	Súhlas s pravidlami	Dohoda	Feedback o drogovej politike
8	Pokračovanie	Pripojenie sa rodičov k preventívnym aktivitám	Hodnotenie aktivít, základ pre diskusiu
9	Spokojnosť s aktivitami	Spokojnosť rodičov	Hodnotenie aktivít
10	Rozprávanie sa o drogách	Otvorenosť v rodine	Základ pre diskusiu
11	Vlastná kultúra	Referencie o vlastnej kultúre	Feedback pre školu
12	Iné kultúry	Referencie o iných kultúrach	Feedback pre školu
13	Budova školy/okolie	Spokojnosť s budovou školy/okolím	Feedback o okolí školy
14	Priestor pre študentov	Dostatok priestoru	Feedback o okolí školy
15	Školská disciplína rovnoprávna/spravodlivá	Spokojnosť so školou	Hodnotenie pravidiel týkajúcich sa školskej disciplíny uplatňovaných v praxi
16	Privítanie nových študentov	Spokojnosť so školou	Hodnotenie aktivít týkajúcich sa privítania nových študentov
17	Mimoškolské aktivity	Spokojnosť so školou	Hodnotenie mimoškolských aktivít
18	Vplyv na mimoškolské aktivity	Spokojnosť so školou	Hodnotenie mimoškolských aktivít
19	Komunikácia s učiteľmi	Spokojnosť s komunikáciou	Hodnotenie komunikácie medzi školou a rodičmi
20	Komunikácia so školským manažmentom	Spokojnosť s komunikáciou	Hodnotenie komunikácie medzi školou
21	Dialóg	Dialóg medzi rodičmi a učiteľským zborom	Hodnotenie komunikácie medzi školou
22	Porozumenie	Rodičovské hodnotenie spätnej väzby školy na ich úlohu	Hodnotenie komunikácie medzi školou
23	Rodičovský výbor	Spokojnosť s výborom	Feedback výboru
24	Vplyv rodičov	Spokojnosť s vplyvom rodičov	Feedback vplyvu rodičov
25	Poznanie školy	Poznatky o škole	Feedback pre školu

Dotazník pre učiteľov

Tento dotazník je zameraný predovšetkým na spätnú väzbu o drogovej politike a jej preventívnych aktivitách (otázky 1 – 20). V dotazníku sú tiež otázky týkajúce sa školy vo všeobecnosti (21 –25). Počty týchto otázok korešpondujú s počtom otázok v rodičovskom dotazníku a môžu byť využité na porovnanie.

Č. ot.	Otázka	Oblasť	Použitie
1	Oboznámení s drogovou politikou/vzdelávaním	Informovanosť učiteľov o školských plánoch a aktivitách	Hodnotenie komunikácie v škole
2	Oboznámení s predstavami/cieľmi	Informovanosť učiteľov	Hodnotenie komunikácie v škole
3	Súhlas s predstavami/cieľmi	Dohoda	Meranie možného konfliktu,/nehody
4	Poznanie koordinátora	Informovanosť učiteľov	Hodnotenie komunikácie v škole
5	Kto konzultuje	Informovanosť učiteľov	Hodnotenie komunikácie v škole
6	Zapojenie sa	Zapojenie sa učiteľov	Feedback pre koordinátora
7	Súhlas s pravidlami	Dohoda	Feedback o drogovej politike
8	Pokračovanie	Pripojenie sa učiteľov k preventívnym aktivitám	Hodnotenie aktivít, základ pre diskusiu
9	Zodpovednosť učiteľa	Názory na úlohu učiteľa	Feedback pre koordinátora
10	Kvalifikovanosť	Učiteľské zručnosti	Feedback pre koordinátora
11	Rozpoznanie problému	Učiteľské zručnosti	Feedback pre koordinátora
12	Vedieť ako jednat'	Učiteľské zručnosti	Feedback pre koordinátora
13	Informovanosť o drogách	Učiteľské zručnosti	Feedback pre koordinátora
14	Otvorenosť v škole	Atmosféra školy	Feedback pre školu
15	Riešenie problémov spojených s drogami	Spôsobilosť školy	Feedback pre koordinátora
16	Potreba špeciálnej podpory	Potreby	Feedback pre koordinátora
17	Zodpovednosť žiakov	Zodpovednosť za aktivity	Feedback pre koordinátora
18	Zodpovednosť rodičov	Zodpovednosť za aktivity	Feedback pre koordinátora
19	Názor žiakov na materiál	Zodpovednosť za materiál	Feedback pre koordinátora
20	Názor na materiál	Zodpovednosť za materiál	Feedback pre koordinátora
21	Školská budova a okolie	Spokojnosť s budovou/okolím	Feedback pre školu
22	Dostatok priestoru	Spokojnosť s budovou/okolím	Feedback pre školu
23	Školská disciplína rovnaká/spravodlivá	Spokojnosť so školou	Feedback pre školu
24	Privítanie nových študentov	Spokojnosť so školou	Feedback pre školu
25	Mimoškolské aktivity	Spokojnosť so školou	Feedback pre školu

Metodika 6.1.1 Hlavný dotazník

- Toto je malý prieskum o твоjich skúsenostiach a názoroch na niekoľko oblastí.
- Prosíme ťa o dôsledné vyplnenie dotazníka.
- Neuvádzaj svoje meno, ani žiadne informácie, podľa ktorých by bolo možné ťa identifikovať. Dotazníky budú spracované, analyzované a využité v škole. Informácia, ktorú nám poskytneš, **nebude** spätne identifikovaná, žiaden štatistický údaj nebude prezentovaný, ak menej ako päť žiakov neodpovie rovnako na citlivú oblasť. Na všetky otázky odpovedaj úprimne a otvorene.
- Účasť na tomto prieskume je dobrovoľná, ak sa ho nechceš zúčastniť, informuj svojho učiteľa a dostaneš inú úlohu. Ak sa pri nejakej otázke cítiš nepohodlne, nemusíš na ňu odpovedať, ale uveď si, že ak veľa žiakov neodpovie na všetky otázky, prieskum stráca na svojej hodnote.
- Ak sa poskytnuté možnosti odpovedí nehodia presne na opísanie tvojej situácie, vyber si odpoveď, ktorá najbližšie vystihuje Tvoju situáciu. Ak sa ti nehodí žiadna z možností, otázku vynechaj – bude vyhodnotená ako „odpoveď neznáma“.